

برندگان نوبل شیمی

برندگان جوایز نوبل از ۱۹۰۱ تا سال ۸۳.۱۹۹۱ سال اهداء شده در بعضی از یالها به

علت جنگ جهانی توزیع آن مانند سایر جوایز نوبل امکان پذیر نبوده است. اما به طور

کلی ۱۱۳ نفر موفق به دریافت جایزه شیمی شده اند زیرا بعضی از سالها جوایز بین دو

یا سه نفر تقسیم شده به این ترتیب که ۱۷ جایزه بین دو نفر و هفت جایزه نیز میان سه

نفر توزیع گردیده است. بین ۱۱۳ نفر فقط یک زن وجود دارد و بقیه برندگان جایزه

مرد بوده اند. برندگان عبارت اند از:

۱۹۰۱: یاکوبوس هنریکوس وانت هوف از هلند به خاطر کشف قوانین دینامیکهای

شیمی و فشار اوسموتیک در محلولها.

۱۹۰۲: هرمان امیل فیشر از آلمان به خاطر تحقیقاتش درباره ترکیبات مصنوعی قند و

پورین.

۱۹۰۳: سوانته اوگوست آرنیوس از سوئد بخاطر کشف وی درباره تئوری تجزیه

الکترونیک (تحلیل برقی).

۱۹۰۴: سر ویلیام رمزی از انگلستان بخاطر کشف عنصرهای غیر گازی در هوا و

تعیین مکان آنها در سیستم زمانی.

۱۹۰۵: یونان فردریش ویلهلم آدولف فون بایر از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره رنگهای اورگانیک و ترکیبات هیدرو آروماتیک.

۱۹۰۶: هانری مو آسان از فرانسه بخاطر تحقیقات وی درباره عنصر فلئورین و جدا کردن و اختراع کوره برقی.

۱۹۰۷: ادوارد بوکنر از آلمان بخاطر کشف و تحقیقات پیرامون تخمیر بدون سلول.

۱۹۰۸: ارنست روتر فورد از انگلیس بخاطر تحقیقات در تجربه عناصر و شیمی مواد رادیو اکتیو

۱۹۰۹: ویلهلم اوستوالد از آلمان بخاطر تحقیقات درباره کاتالیزین (اثر مجاورتی جسمی در یک فعل و انفعال شیمی) و اصول اساسی حاکم بر تناسب شیمیایی و سرعت عکس العمل ها.

۱۹۱۰: اوتو والاش از آلمان بخاطر کمک وی به شیمی اورگانیک و صنعت شیمیایی در زمینه ترکیبات آلی سیکلیک.

۱۹۱۱: ماری کوری از فرانسه بخاطر کشف عناصر رادیوم و پولونیوم و مجزا کردن رادیوم و مطالعه در ماهیت و ترکیبات این عنصر فوق العاده.

۱۹۱۲: ۱- ویکور گرینارد از فرانسه بخاطر کشف وی در شیمی آلی و کشف معرفی

که بنام معرف گرینارد معروف شده است. ۲- پل ساباتیو از فرانسه بخاطر کشف متد

مخصوصی برای هیدروژنه کردن ترکیبات اورگانیک.

۱۹۱۳- آلفرد ورنر از سوئیس بخاطر تحقیقات درباره ارتباط اتمها در موالکولها که

تحقیقات سابق را در این رشته روشن نموده و زمینه های تازه ای برای تحقیقات در

شیمی غیر اورگانیک (کانی) بوجود آمده است.

۱۹۱۴: برای سال بعد نگاهداشته شد.

۱۹۱۵: جایزه سال قبل نیز در این سال داده شد. سال ۱۹۱۴ تئودور ویلیام ریچارد از

آلمان بخاطر تعیین وزن اتمی دقیق تعداد زیادی از عناصر شیمیایی. سال ۱۹۱۵ ریچارد

مارتین ویلستاتر از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره رنگهای گیاهی بخصوص کلروفیل.

۱۹۱۶: برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۱۷: جایزه سال قبل که توزیع نشده بود به صندوق مخصوص ریخته شد و جایزه

این سال ۱۹۱۸ نیز برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۱۸: جایزه سال قبل که توزیع نشده بود به صندوق مربوطه ریخته شد و جایزه سال

۱۹۱۸ نیز برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۱۹: جایزه سال ۱۹۱۸ در این سال توزیع شد. سال ۱۹۱۸ برای فریتزهابر از آلمان

بخاطر ترکیب آمونیاک از عناصر آن . جایزه سال ۱۹۱۹ برای سال بعد محفوظ گردید .

۱۹۲۰: جایزه سال قبل که توزیع نشده بود به صندوق مخصوص ریخته شد و جایزه

این سال نیز برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۲۱: جایزه ۱۹۲۰ نیز در این سال داده شد. سال ۱۹۲۰ والتر هرمان نریست از آلمان

بخاطر مطالعاتش در رشته شیمی حرارتی (ترموشیمی)

۱۹۲۲: جایزه شیمی سال قبل نیز همراه با جایزه این سال توزیع گردید. جایزه سال

۱۹۲۱ فردریک سودی از انگلیس بخاطر خدمتی که به معلومات ما درباره شیمی مواد

رادیو اکتیو نموده و نیز برای تحقیقاتی که درباره اصل و ماهیت ایزوتوپ ها نموده

است. سال ۱۹۲۲ فرانسیس ویلیام آستون از انگلیس بخاطر کشف ایزوتوپ ها در تعداد

زیادی از عناصر غیر رادیو اکتیو.

۱۹۲۳: فریتس برگل از اتریش بخاطر متد اختراعی وی برای میکرو آنالیز مواد

اورگانیک.

۱۹۲۴: برای سال بعد نگهداشته شد.

۱۹۲۵: جایزه سال قبل که توزیع نشده بود در این سال به صندوق مخصوص ریخته

شد. جایزه سال ۱۹۲۵ برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۲۶ : جایزه سال قبل در این سال توزیع شد. سال ۱۹۲۵ - ریچارد آدولف ریگموند

از آلمان بخاطر تشریح ماهیت نامتجانس محلول های سریشمی، متدهای وی در شیمی

کولوئید مدرن جزو اصول قرار گرفت. و جایزه ۱۹۲۶ - تئودور سودبرک از سوئد

بخاطر تحقیقاتش درباره سیستم های پراکنده.

۱۹۲۷: جایزه شمی این سال برای سال بعد حفظ شد .

۱۹۲۸: جایزه سال ۱۹۲۷ نیز در این سال داده شد. ۱۹۲۷ هانریش اتویلاند از آلمان

بخاطر تحقیقاتش درباره اسیدهای صفرا و مواد مربوطه. ۱۹۲۸ - آدولف اتو راینهولد

ویندوس از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره تشکیل استرول ها و روابط آنها با ویتامینها.

۱۹۲۹: ۱- آروتور هاردن از انگلیس بخاطر تحقیق درباره تخمیر شکر و آنزیمهای

تخمیری. ۲- هانس کارل آگوست سیمون فون اولر چیلپین از انگلیس.

۱۹۳۰ : هانس فیشر از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره هماتین کلروفیل و بخصوص

برای ترکیب هماتین. ۱- کارل بوش. ۲- فریدریخ برژیوس . از آلمان بخاطر کمکی به

اختراع و توسعه متدهای فشار شدید در شیمی نموده اند.

۱۹۳۲: ایروینگ لانک موئیر از آمریکا بخاطر کشفیاتش درباره شیمی سطحی .

۱۹۳۳: جایزه این سال برای سال بعد نگذاشته شد.

۱۹۳۴: دو سوم جایزه سال قبل که توزیع نشده بود به صندوق مخصوص جایزه شیمی

و یک سوم دیگر آن به صندوق اصلی ریخته شد و جایزه این سال به هارولد کلیتون

اوری داده شد. اوری از آمریکا بخاطر کشف هیدروژن سنگین.

۱۹۳۵: فردریک ژولیو و همسرش - ایرن ژولیو کوری - از فرانسه بخاطر ترکیب جدید

رادیو اکتیو.

۱۹۳۶: پطرس ژوزفوس ویلهلموس دیبه از هلند بخاطر تحقیقاتش درباره لحظات

دیپول و انکسار اشعه های مجهول و الکترون در گازها.

۱۹۳۷: والتر نورمن هاروت از انگلیس بخاطر تحقیقاتش درباره کاربو هیدرات ها و

ویتامین ث. ۲-پل کاره از سوئیس بخاطر تحقیقاتش درباره کارتنوئیدها - فلاوین و

ویتامینهای (آ) و (ب)

۱۹۳۸: برای سال بعد نگهداشته شد.

۱۹۳۹: جایزه سال ۱۹۳۸ که توزیع نشده بود در این سال توزیع شد سال ۱۹۳۸ -

ریچارد کوهن از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره کاروتنوئیدها و ویتامینها.

مقامات نازی وی را مجبور کردند که جایزه را قبول نکند ولی بعد دیپلم و مدال آنرا

گرفت.

۱۹۳۹: سال ۱۹۳۹ - جایزه به تساوی بین دو نفر تقسیم شد. ۱- ادولف فردریش

بوهان از آلمان بخاطر تحقیقاتش درباره هورمون های جنسی (وی نیز مانند کوهن ابتدا

مجبور شد جایزه را نپذیرد). ۲- لئوپولد روزبکا از سوئیس بخاطر تحقیقاتش درباره

پولی متیلن و ترپنهای عالی.

۱۹۴۰: یک سوم از مبلغ جایزه این سال به صندوق اصلی جوایز پنجگانه و دو سوم

آن به صندوق مخصوص جایزه شیمی ریخته شد.

۱۹۴۱: به ترتیب سال قبل عمل شد.

۱۹۴۲: به ترتیب سال قبل عمل شد.

۱۹۴۳: برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۴۴: جایزه سال ۱۹۴۳ که توزیع نگردیده بود در این سال توزیع گردید. سال ۱۹۴۳ -

جورد وهوسی از مجارستان بخاطر تحقیقاتش درباره استفاده از ایزوتوپ ها برای

مطالعه اعمال شیمیایی. سال ۱۹۴۴ برای سال بعد محفوظ گردید.

۱۹۴۵: جایزه سال قبل که توزیع نشده بود در این سال توزیع شد. یال ۱۹۴۴ - اوهامن

از آلمان بخاطر کشف راه شکافتن هسته سنگین. ۱۹۴۵ - آرتوری ایلماریورتانن از

فنلاند بخاطر اختراعاتش در زمینه کشاورزی و شیمی تغذیه بخصوص برای متد حفظ

علوفه.

۱۹۴۶: نیمی از آن به اولی و نیمه دوم مشترکاً بین دو نفر دیگر تقسیم شده . ۱-

جیمس بچلر از آمریکا. ۲- جان هاوارد نورتروپ از آمریکا بخاطر کشف این موضوع

که آنزیمها می توانند به صورت بلور درآیند. ۳- وندل مردیت ستانلی از آمریکا بخاطر

تهیه آنزیمها و پروتئین های ویروس بصورت خالص.

۱۹۴۷: سر رابرت رابینسون از انگلیس بخاطر تحقیقاتش درباره آن دسته از محصولات

گیاهی که اهمیت زیستی دارند و بخصوص درباره شبه قلیایی ها.

۱۹۴۸: آن ویلهلم کاربن تیسلیوس از سوئد بخاطر تحقیقاتش درباره الکترو فورسیس

و تجزیه و تحلیل التصاق و انقباض بخصوص برای کشفیاتش درباره ماهیت مرکب

سوم بر ورژتئین ها.

۱۹۴۹: ویلیام فرانسیس گیرک از آمریکا بخاطر خدماتش به زمینه ترمودینامیکهای

شیمیایی بخصوص درباره عکس العمل مواد در سرمای شدید.

۱۹۵۰: اتوپل هرمان دیلز و کورت الدر از آلمان بخاطر کشف و توسعه دی ین.

۱۹۵۱: ادوین مانیسون ماگمیلیان و گل تئودور سیه آبورک بخاطر کشفیاتشان در

زمینه شیمی عناصر ماوراء اورانیوم.

۱۹۵۲: آجر جان پورتورمارتین و ریچارد لورنس میلینگتون سینگ از انگلیس بخاطر

اختراع دستگاه رنگی نویس بخشی (کروماتوگرافی).

۱۹۵۳: هرمان استودنور از آلمان بخاطر کشفیاتش در زمینه شیمی مولکولی.

۱۹۵۴: لاتیوس کارل پولینگ از آمریکا بخاطر تحقیقاتش درباره ماهیت پیوستگی

شیمیایی و استفاده آن برای روشن نمودن ساختمان مواد مرکب.

۱۹۵۵: ونسنت دووینو از آمریکا بخاطر تحقیقاتش درباره سولفور که از لحاظ بیو

شیمی اهمیت دارد و بخصوص برای اولین ترکیب یک هورمون پولی پتید.

۱۹۵۶: سر سیریل ن.رمن هینشلود و نیکولای نیکولویویچ سمیونف از انگلیس و روس

بخاطر تحقیقاتشان درباره مکانیزم راکسیون های شیمیایی.

۱۹۵۷: سر الکساندر تود از انگلیس بخاطر تحقیقاتش درباره نوکلئوتیدها و هم

آنزیمهای نوکلئوتید.

۱۹۵۸: فردریک سانژر از انگلیس بخاطر تحقیقاتش درباره ساختمان پروتئین ها

بخصوص پروتئین انسولین.

۱۹۵۹: یاروسلاو هیرووسکی از چکسلواکی بخاطر مشف و توسعه متد پلاروگرافی

(استعاب نویسی) تجزیه.

۱۹۶۰- ویلارد فرانک لیبی از آمریکا بخاطر متد برای استفاده کربن (ذغال) ۱۴ برای

تعیین عمر و قدمت اشیاء در زمینه های باستانشناسی - زمین شناسی - فیزیک و سایر

رشته های علوم.

۱۹۶۱: پروفیسور ملوین کالون از آمریکا بخاطر تحقیقاتش درباره جذب کربن دی اکسید در نباتات.

۱۹۶۲: جان کاردی کندور از انگلیس ۲- ماکس فردیناند پروتزر از اتریش بخاطر مطالعاتش درباره ساختمان های گلبولی .

۱۹۶۳: ۱- پروفیسور زمگر از آلمان ۲- جیولیوناتا از ایتالیا بخاطر تحقیق در زمینه پلاستیک.

۱۹۶۴: دروتی گروفوت هودگین از انگلیس بخاطر تحقیق در ساختمان ترکیبات بیوشیمی که با آیفمیای زیان آور در تضاد است.

۱۹۶۵: رابرت برونز وودوارد از آمریکا بخاطر ترکیب استرود کلروفیل ها.

۱۹۶۶: رابرت ساندرسن مولیکن از آمریکا بخاطر تحقیق درباره باندهای شیمیایی و ساختمانهای الکترونیکی مولکولها.

۱۹۶۷: ۱- جرج بورتز از انگلیس ۲- جرج دریفودفوش از انگلیس ۳- مانفرد آیگن از آلمان بخاطر تحقیق درباره واکنشهای بسیار شدید شیمیایی.

۱۹۶۸: لارانساجر از آمریکا بخاطر کشف تئوری مراحل تغییر ناپذیر مراحل تغییر ناپذیر ترمودینامیک ها.

۱۹۶۹: ۱- درک بارتون از انگلیس ۲- لود هاسل از نروژ بخاطر تحقیق درباره

ترکیبات عملی شکل سه بعدی ارگانهای ویژه.

۱۹۷۰: لویی للوآر از آرژانتینی بخاطر کشف قند نکلوتیدزها و نقش آنها در ترکیب

کاربوتیدراتها.

۱۹۷۱: گرهارد هرزبرگ از کانادائی بخاطر تحقیق در ساختمان مولکولها

۱۹۷۲: ۱- کریستین آلفینس از آمریکا ۲- استنفورد مور از آمریکا ۳- ویلیام ستین از

آمریکا بخاطر تحقیق درباره سهم اساسی شیمی آنزیموم.

۱۹۷۳: ۱- ارنست فیشر از آلمان ۲- جئوفری ویلکینسون از انگلیس بخاطر تحقیق

درباره سهم اساسی شیمی آرگاتومیتیکی.

۱۹۷۴: پل فلوری از آمریکا بخاطر تحقیق درباره سهم اساسی زنجیره های مطول

مولکول ها.

۱۹۷۵: جان کورنفورت از انگلیس ۲- ولادیمبر از سوئیس بخاطر تحقیقات درباره

استروکمپستری.

۱۹۷۶: ویلیام لایپز کامپ از آمریکا بخاطر تحقیق درباره ساختمانبرونرها.

۱۹۷۷: ایلیا پریگو گین از بلژیک بخاطر تحقیق درباره عریض شدن میدان

ترمودینامیک ها.

۱۹۷۸: پیترو میشل از انگلیس بخاطر تحقیق کشف اساسیتوری مراحل مختلف انتقال

انرژی در سیستم های بیوشیمی.

۱۹۷۹: هربرت بر اون از آمریکا بخاطر تحقیق ترکیبات بورون و فسفرها در ترکیبات

ارگانیکی مواد.

۱۹۸۰: ۱- والتر گیلبرت ۲- فردریک سانگر ۳- پل برگ از آمریکا بخاطر تهیه اولیه

هریید (DNA) و توسعه تجزیه شیمیایی و بیولوژیک ساختمان (DNA)

۱۹۸۱: کنیجی فوکوئی از ژاپن و رولد هوفمن از آمریکا بخاطر تفسیر تناسب مداری

واکنش شیمیایی.

۱۹۸۲: ارون کلوک از انگلیس بخاطر تعیین ساختمان بیولوژیک مواد.

۱۹۸۳: هانری تب از آمریکا بخاطر تحقیقات درباره واکنش انتقال الکترون

۱۹۸۴: بروس مژفیلد از آمریکا بخاطر تحقیق روش توسعه ترکیبات پلی پپتید.

۱۹۸۵: میکائیل براون از آمریکا و ژوزف گلداشتین از آمریکا بخاطر تحقیق درباره

توسعه نوعی طراحی ساختمان شیمیایی مولکولهای ریز.

۱۹۸۶: ۱- ددلی هرشباخ ۲- یوان ت. لی ۳- جان پولاتی از آمریکا بخاطر تکمیل

روشهایی برای آشکار کردن بنیادی ترین مکانیسمهای واکنشهای شیمیایی.

۱۹۸۷: ۱- چارلز پدرسون از آمریکا ۲- دانلد جی کزم از آمریکا ۳- ژان ماری لن از

فرانسه بخاطر پژوهش های مستقل این سه دانشمند در سالهای دهه ۱۹۶۰ برای

ساختن مولکولهای مصنوعی که قادر هستند رفتار هورمونها و دیگر مواد ارگانیک را تقلید کنند.

۱۹۸۸: ۱- هارنموت میشل ۲- یوهان دایزنهوفر ۳- روبرت هوبر از آلمان

۱۹۸۹: ۱- سیدنی آلتن ۲- تامس سک از آمریکا

۱۹۹۰: الیاس جیمز کوری از آمریکا بخاطر سنتز ماده ای که در طب سنتی چین به کار

می رفت که امروزه در درمان آسم و بیماریهای گردش خون مفید است.

۱۹۹۱: ریشارد ارنست از سوئیس بخاطر تحقیقات در گسترش روش شناسی تجزیه

«آلی همنائی» طیف مغناطیسی هسته ای.